

Predmet: **Studija o proceni uticaja na životnu sredinu postrojenja za tretman opasnog ambalažnog otpada nas K.P. br. 2104 K.O. Leskovac, grad Leskovac**

Nosilac projekta: „CHEMPRO“ d.o.o.
Milutina Milankovića 112/7 Novi Beograd

Obrađivač studije: „Aurora green“ d.o.o. Bulevar Zorana Đinđića 159/4, 11070 Beograd

ODGOVORI NA PRIMEDBE ODELJENJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE, GU LESKOVAC, br. 187/21-09, 02.08.2021. NA SADRŽAJ STUDIJE:

1. Prepis Lista nepokretnosti 136 KO Leskovac sa kopijom plana od 29.01.2019. godine (Studija maj 2021 – ne starije od 6 meseci).

Odgovor: U izmenjenoj i dopunjenoj studiji će biti dostavljen list nepokretnosti ne stariji od šest meseci.

2. Lokacijski uslovi br. 350-02-00348/2019-14 od 23.09.2019. godine izdati za dogradnju, rekonstrukciju i prenamenu dela Objekta br. 2 Postrojenja za tretman opasnog ambalažnog otpada u kompleksu za zaštitu bilja „Jugo-Hem“ na k.p. br. 2104 KO Leskovac, su u suprotnosti i sa PGR-om 7 („Sl. glasnik grada Leskovca“ br. 13/13), i sa izdatom Informacijom o lokaciji br. 350-328/18-02 od 18.09.2018. koja sadrži podatke o mogućnosti izgradnje poslovnog objekta na k.p. br. 2104 KO Leskovac, čije su namene date u tački 3.1.3. (mala privreda, trgovina, stovarište i sl; drvna, tekstilna, elektroindustrija se može reaktivirati i uvođenje novih proizvodnih programa koji ne remete ekološke uslove okruženja), ne dozvoljavajući izgradnju postrojenja za tretman opasnog ambalažnog otpada.

Odgovor: Imajući u vidu da se pitanje odnosi na oblast koju uređuje Zakon o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 72/09, 81/09- ispr., 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13- US, 50/13- US, 98/13- US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- dr.zakon i 9/20), za koji je nadležno Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, kao i to da je procedura procene uticaja projekta na životnu sredinu uređena Zakonom o zaštiti životne sredine („Sl. glasnik RS“, br. 135/04, 36/09- dr. zakon, 72/09- dr. zakon, 43/11- US, 14/16, 76/18, 95/18- dr.zakon) i Zakonom o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, br.135/04 i 36/09) u nadležnosti Ministarstva zaštite životne sredine, na ovo pitanje nosilac projekta i obrađivač studije nemaju prava da odgovaraju, odnosno, ovo je pitanje za Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

3. Upotrebna dozvola od 09.07.2007. je izdata za „Jugo-Hem“ za proizvodno-poslovni objekat sa mini pogonom za formulaciju tečnih pesticida i postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, koje je projektovano samo za njihovu količinu i sastav tehnoloških otpadnih voda, dok je za dogradnju, rekonstrukciju i prenamenu dela Objekta br. 2 Postrojenja za tretman opasnog ambalažnog otpada u kompleksu za zaštitu bilja „Jugo-Hem“ na k.p. br. 2104 KO Leskovac potrebna nova Upotrebna dozvola, jer se postavlja pitanje efikasnosti postojećeg postrojenja za prečišćavanje dodatne količine tehnoloških otpadnih voda i drugačijeg sastava. U obrazloženju iz Vodne dozvole br. 325-04-00057/2020-07 od 28.01.2020. god. navodi se da će se na postrojenju vršiti prečišćavanje tehnoloških otpadnih voda iz: procesa pranja proizvodne linije, slivnika pretakališta autocisterne, slivnika tankvane, laboratorije, procesa pranja prostorija i

opreme i slivnika sistema za akcidentnu dekontaminaciju, projektovanog za kapacitet $5\text{m}^3/\text{h}$ tehnoloških otpadnih voda koje će sadržati ksilol i cikloheksanon, koji se koriste kao rastvarači u procesu formulacije tečnih pesticida preduzeća „Jugohem“ Leskovac, a po rečima predstavnika „CHEMPRO“ Luke Matića, koji je učestvovao u javnoj raspravi o Studiji, vršiće se ispiranje opasne otpadne ambalaže od pesticida koja uglavnom neće sadržati ksilol i cikloheksanon, već druge aktivne supstance.

U tački 3. Vodne dozvole izdato od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, navodi se da pravo stečeno na osnovu ove vodne dozvole ne može se preneti na drugo lice bez saglasnosti organa koje je izdalo vodnu dozvolu, jer je vodna dozvola izdata preduzeću „Jugohem“ d.o.o. Leskovac, a ne preduzeću „CHEMPRO“ D.O.O. Beograd, nosiocu projekta „Studija o proceni uticaja na životnu sredinu projekta: Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada na KP br. 2104 KO Leskovac, grad Leskovac“. Treba nabaviti saglasnost za novu tehnološku liniju, što je ovde slučaj. U tački 5.10 Vodne dozvole se navodi da se u slučaju izmenjene prirode i kvaliteta ispuštenih voda, kao i promene vrste prijemnika, pribavi nova vodna dozvola. U tački 5.11 Vodne dozvole se navodi da se za sve eventualne dogradnje i rekonstrukcije postojećeg objekta, pribave adekvatna vodna akta u skladu sa zakonom o vodama u posebnom postupku, što je ovde slučaj.

Odgovor: Postojeće postrojenje za prečišćavanje tehnoloških otpadnih voda (PPOV) iz Pogona za formulaciju tečnih pesticida „Jugo-Hem“ je projektovano tako da prihvati tehnološke otpadne vode iz Pogona za formulaciju tečnih pesticida koje čine vode iz: procesa pranja proizvodne linije, slivnika pretakališta autocisterne, slivnika tankvane, laboratorije, procesa pranja prostorija i opreme i slivnika sistema za akcidentnu dekontaminaciju. Postrojenje je projektovano na kapacitet od $5\text{ m}^3/\text{h}$, pri čemu se otpadna voda nakon prečišćavanja koristi za potrebe pogona u recirkulacionom sistemu. Projektovani kapacitet PPOV od $5\text{ m}^3/\text{h}$ je daleko iznad zahtevanog (u okviru kompleksa „Jugo-Hem“ nedeljni bilans utroška vode za pranje podova je 5 m^3 , za pranje reaktora 50 m^3 na godišnjem nivou, iz laboratorije za fizičko-hemijska ispitivanja $5\text{ m}^3/\text{god.}$ i iz higijensko-sanitarnog čvora oko 15 m^3), čime je omogućeno i prihvatanje voda u slučaju akcidentnog zagađenja na platoima ili u skladištu rastvarača. Imajući to u vidu, kao i očekivane količine otpadnih voda od pranja ambalaže od pesticida iz budućeg postrojenja „Chempro“, od najviše $2,4\text{ m}^3/\text{dan}$, kapacitet predmetnog PPOV je dovoljan za prihvatanje nove količine otpadnih voda zagađenih pesticidima. Takođe, upravo zato što je vrsta otpadnih voda iz predmetnog postrojenja „Chempro“, iste prirode kao i vrsta otpadnih voda poreklom iz proizvodnje pesticida, odlučeno je da se koristi postojeće PPOV, koje ima odgovarajući kapacitet za prihvatanje i prečišćavanje svih navedenih otpadnih voda, potencijalno zagađenih pesticidima.

Kada je reč o Vodnoj dozvoli br. 325-04-00057/2020-07 izdatoj od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, 28.01.2020. god., u narednom periodu biće pokrenut postupak izmene iste.

Takođe, po zahtevu nezavisnih članova tehničke komisije za ocenu predmetne studije, kao odgovor na komentar da treba pribaviti vodne uslove, u izmenjenoj i dopunjenoj studiji je priloženo mišljenje Republičke direkcije za vode Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, br. 325-05-01016/2021-07 od 08.12.2021. god. u kome se, između ostalog, navodi da se po zahtevu nosioca projekta ne mogu izdati vodni uslovi, s obzirom na to da „za predmetne objekte i radove vodni uslovi mogu se izdati isključivo u postupku objedinjene procedure, koju sprovodi nadležni organ...“, i „u postupku pribavljanja Lokacijskih uslova nadležni organ nije dostavio kroz CEOP zahtev za izdavanje vodnih uslova Republičkoj direkciji za vode, već je Lokacijske uslove i Građevinsku dozvolu izdao na osnovu planskog dokumenta i uslova drugih imaoaca javnih ovlašćenja.“

Zaključak Mišljenja Republičke direkcije za vode je da „Lokacijski uslovi i predmetna tehnička dokumentacija nije u suprotnosti sa tehničkom i drugom dokumentacijom na osnovu koje je izdata Vodna dozvola privrednom društvu „JUGO-HEM“ d.o.o. iz Leskovca“, kao i to „da se u potpunosti mogu koristiti i primeniti uslovi iz navedene vodne dozvole“. Pored navedenog, treba napomenuti i da je preduzeću JUGO-HEM d.o.o. grad Leskovac novembra 2021. god. od strane gradonačelnika grada Leskovca dostavljen dopis u kome se objavljuje početak rada gradskog PPOV, a između ostalog, konstatuje i da kvalitet prečišćenih otpadnih voda iz postrojenja JUGO-HEM d.o.o. u potpunosti odgovara Pravilniku o sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadne vode u javnu kanalizaciju („Sl. glasnik grada Leskovca“, br. 29/17).

4. U čl. 2 osnovnog Ugovora o zakupu od 01.12.2018. god. zakupac može da koristi objekte kao poslovni prostor za obavljanje svoje registrovane delatnosti (Izvod iz APR – 4675 trgovina na veliko hemijskim proizvodima). U članu 5. zakupac može da izvrši rekonstrukciju koje su potrebne za obavljanje svoje delatnosti, uz saglasnost zakupodavca u pisanoj formi. U aneksu 1 Ugovora, u članu 2. se nalaže „Jugo-Hem“-u da obezbedi prenamenu objekta u tretman opasnog ambalažnog otpada, pa s tim u vezi i nosilac projekta „Studija o proceni uticaja na životnu sredinu projekta: Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada na KP br. 2104 KO Leskovac, grad Leskovac“, koja se radi radi izdavanja Građevinske dozvole za izvođenje radova na rekonstrukciji i prenameni dela objekta br. 2 u postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada, treba da bude „Jugo-Hem“, a ne „CHEMPRO“ D.O.O. Beograd;

Odgovor: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture je izdalo građevinsku dozvolu zakupodavcu „Jugo-Hem“ d.o.o. i, uz priložen ugovor o zakupu, prihvatilo studiju koja je rađena za nosioca projekta „Chempro“ d.o.o. Beograd, s obzirom na to da će oni i obavljati delatnost tretmana otpada. Član 2. aneksa 1 Ugovora o zakupu obavezuje zakupodavca „Jugo-Hem“ d.o.o. kao vlasnika objekta, da bude nosilac projekta u postupku prenamene prostora, prema Zakonu o planiranju i izgradnji izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 72/09, 81/09- ispr., 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13- US, 50/13- US, 98/13- US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- dr.zakon i 9/20), a nosilac projekta u proceduri procene uticaja projekta na životnu sredinu po Zakonu o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, br.135/04 i 36/09) je zakupac „Chempro“ d.o.o. s obzirom na to da se zbog njegove planirane delatnosti tretmana opasnog otpada i vrši predmetna prenamena prostora. „Chempro“ d.o.o. će promeniti delatnost u Agenciji za privredne registre nakon izvršene prenamene objekta u postrojenje za upravljanje otpadom.

5. Građevinska dozvola za izvođenje radova na rekonstrukciji i prenameni dela objekta br. 2 u postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada je izdata 05.05.2021. i u tački 5. navodi se da je sastavni deo ovog rešenja Projekat tehnologije i Studija o proceni uticaja na životnu sredinu izrađena septembra 2019. godine, za koju nije dostavljena saglasnost;

Odgovor: Da, tako je, u toku je postupak ishodovanja saglasnosti upravo na pomenutu studiju, koja je u međuvremenu, od septembra 2019. godine, ažurirana u pogledu korišćenja dostupne dokumentacije, te su za opis tehničkih detalja o opisu postrojenja u studiji preuzeti podaci iz Projekta za građevinsku dozvolu (Proces Projekt Inženjering d.o.o. Beograd, oktobar 2020). Da bi se ishodovalo Rešenje o prijavi radova kod nadležnog ministarstva građevine potrebno je dostaviti saglasnost na predmetnu studiju. Odgovore za ostale detalje u vezi sa ovim pitanjem ne može dati ni nosilac projekta ni obrađivač studije, već Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

6. U tački 4. Rešenja o potrebi odlučivanja procene uticaja na životnu sredinu i određivanju obima i sadržaja studije o proceni uticaja na životnu sredinu za projekat Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada na KP br. 2104 KO Leskovac, grad Leskovac, izdato pod br. 353-02-02813/2018-03 od 01.04.2019. godine, uz Studiju je trebalo priložiti dokaz da je izvršena prenamena prostora, odnosno prema članu 8. Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“ br. 135/04 i 36/09) Prijavu o promeni namene objekta, što nije urađeno.
- a. U tački 5. Istog rešenja, nosilac projekta je bio dužan da u roku od godinu dana od dana konačnosti ovog Rešenja, podnese zahtev za davanje Saglasnosti na Studiju o proceni uticaja projekta na životnu sredinu, a u ovom slučaju rok je istekao.

Odgovor: Dokaz da je izvršena prenamena prostora je nemoguće priložiti, s obzirom na to da bi prenameni predmetnog objekta trebalo da prethodi izvođenje radova na prenameni (i rekonstrukciji i dogradnji), za koje je neophodna prijava radova, koja je nemoguća bez saglasnosti na predmetnu studiju.

Inače, Zakon o planiranju i izgradnji izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 72/09, 81/09- ispr., 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13- US, 50/13- US, 98/13- US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- dr.zakon i 9/20) ne poznaje termin „prijava o promeni namene objekta“ naveden u članu 8. Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, br.135/04 i 36/09), tako da su Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu i Zakon o planiranju i izgradnji u ovom smislu u kontradikciji. Međutim, za predmetno postrojenje su izdati Lokacijski uslovi za dogradnju, rekonstrukciju i prenamenu, te s tim u vezi je urađena projektna dokumentacija, i izdata građevinska dozvola, jer se ne radi samo o prenameni. Iz tog razloga studija nije predata u roku od godinu dana, već je dobijen produžetak roka.

7. Na osnovu Obaveštenja o podnetom zahtevu za odlučivanje o potrebi izrade Studije o proceni uticaja na životnu sredinu br. 353-02-02813/2018-03 od 08.03.2019. godine, Ministarstva zaštite životne sredine RS i Zahteva za mišljenje br. 71/19-09 od 20.03.2019. godine Odeljenja za zaštitu životne sredine Gradske uprave grada Leskovca, dobijeno je Obaveštenje br. 63/19-02 od 21.03.2019. godine (primljeno 03.04.2019. godine) Odeljenje za urbanizam Gradske uprave grada Leskovca da oni nisu izdali Informaciju o lokaciji i Lokacijske uslove za izgradnju projekta za Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada na KP br. 2104 KO Leskovac u skladu sa Prostornim planom grada Leskovca i planovima nižeg reda (u prilogu ovog mišljenja);

Odgovor: Izdavanje Lokacijskih uslova za izgradnju projekta za Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada nije u nadležnosti lokalnih samouprava, konkretno u ovom slučaju, Gradske uprave grada Leskovca, već je, u skladu sa čl. 133 Zakona o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 72/09, 81/09- ispr., 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13- US, 50/13- US, 98/13- US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- dr.zakon i 9/20), u nadležnosti Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

8. U Studiji nedostaju elementi celokupnog procesa tretmana opasnog ambalažnog otpada, sa materijalnim i energetskim bilansima, već je naveden samo postupak pripreme opasnog ambalažnog otpada od pesticida kroz ispiranje vrelom vodom i postupak ispiranja suvim ledom opasnog ambalažnog otpada (tačke 3.3; 3.4 i 3.5 predmetne Studije) i vršiće se samo tretman otpada indeksnog broja 15 01 10*;

Odgovor: Celokupan proces prikazan je u tački 3.2. *Opis objekta, planiranog proizvodnog procesa ili aktivnosti, njihove tehnološke i druge karakteristike* studije, a bilans potrošnje

sirovina i vode je prikazan u *Tački 3.3. Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode i sirovina*, koja je dopunjena pojedinostima, relevantnim za studiju, iz novog Projekta za izvođenje, iz avgusta 2021. godine. Takođe, i tačke 3.3. i 3.4. su izmenjene i dopunjene u skladu sa komentarima članova Tehničke komisije za ocenu studije i zainteresovane javnosti.

9. Na strani 63. Predmetne studije piše da je postrojenje za prečišćavanje projektovano na kapacitet od 5 m³/h za prihvatanje tehnoloških otpadnih voda, a to su projektovane količine postrojenja za prihvatanje otpadnih voda samo iz proizvodnje „Jugohem“-a (prema Upotrebnoj dozvoli), a ne i iz tretmana opasnog ambalažnog otpada. Na strani 64. predmetne Studije navodi se da se može očekivati oko 52 kg aktivne supstance godišnje u tehnološkoj otpadnoj vodi, a nisu navedene koje aktivne supstance, i kako će se prečistiti takve otpadne vode, ako je postrojenje namenjeno za prečišćavanje otpadnih voda sa sledećim sadržajem aktivnih supstanci: ksilol i cikloheksanon;

Odgovor: Projektovani kapacitet od 5 m³/h predmetnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda iz proizvodnje preduzeća „Jugo-Hem“ je daleko iznad zahtevanog (u okviru kompleksa Jugo-Hem nedeljni bilans utroška vode za pranje podova je 5 m³, za pranje reaktora 50 m³ na godišnjem nivou, iz laboratorije za fizičko-hemijska ispitivanja 5 m³/god. i iz higijensko-sanitarnog čvora oko 15 m³), čime je omogućeno i prihvatanje voda u slučaju akcidentnog zagađenja na platoima ili u skladištu rastvarača. Takođe, priroda zagađenja otpadnih voda iz proizvodnje pesticida i od pranja ambalaže od pesticida je veoma slična, takoreći ista, zbog čega se prilikom pripreme i izrade projektne dokumentacije i predvidelo da se otpadne vode od pranja ambalaže od pesticida ispuštaju u postojeće PPOV. U skladu sa navedenim, a sa preciznim navođenjem iz projekta predmetnog PPOV, izvršene su izmene u studiji.

10. U tački 3.2.2. nije navedeno kako će se vršiti razvrstavanje opasnog ambalažnog otpada, na osnovu kojih parametara;

Odgovor: U tački 3.2.2. navedeno je da se „razvrstavanje ambalaže vrši na osnovu sledećih karakteristika:

- materijal izrade – odvajanje ambalaže od drugih vrsta plastike i odvajanje čepova sa ambalaže od PEHD,
- materija koja se nalazila u ambalaži – ovo razvrstavanje je neophodno zbog načina kasnijeg tretmana kao i jednoličnog novonastalog otpada kasnije u tretmanu, i njegovog daljeg tretmana, npr. kantice od pesticida, kantice od mineralnog ulja i kantice od rastvarača za boje ili kantica od laboratorijskih hemikalija,
- dimenzije ambalaže - ovo razvrstavanje po veličini je potrebno da bi se olakšale i ujednačile aktivnosti i operacije u toku kasnijih faza tretmana.“

Studija je dopunjena sa više detalja u vezi sa razvrstavanjem opasnog ambalažnog otpada.

11. U tački 3.2.2.2 se navodi da tokom procesa čišćenja suvim ledom neće ostati otpad, a na strani 65. se navodi da depozit, koji se generiše kao posledica dekontaminacije ambalažnog opasnog otpada suvim ledom, predstavlja čvrst opasan otpad, i da se takođe odlaze u regalno skladište.

Odgovor: U izmenjenoj i dopunjenoj studiji je pojašnjeno da se radi o tome da ovaj način čišćenja „ne ostavlja sekundarni otpad“. Depozit, kao primarni otpad koji se generiše u postupku tretmana suvim ledom, je talog sa zidova ambalaže.

12. Na tački 6.2.2 se ne navodi šta ako dođe do zagađenja curenjem sadržaja iz opasnog ambalažnog otpada pesticida u regalnom skladištu.

Odgovor: Tačka 6.2.2. je proširena analizom uticaja u slučaju da dođe do zagađenja curenjem sadržaja iz opasnog ambalažnog otpada pesticida u regalnom skladištu.